

فصلنامه مطالعات زبان و ترجمه (دانشکده ادبیات و علوم انسانی)، علمی - پژوهشی، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۰

نقد و بررسی کتاب: ترجمه و هویت در قاره آمریکا

دکتر امید اکبری (استادیار دانشگاه امام رضا (ع))

omidakbari۶۷@yahoo.com

حمید اکبری (کارشناس ارشد مترجمی زبان انگلیسی، نویسنده مسئول)

hamidakbari۵@yahoo.com

چکیده

کتاب ترجمه و هویت در قاره آمریکا (۲۰۰۸)، اثر پروفیسور ادوین گنتزler، نظریه پرداز آمریکایی است. نویسنده در این کتاب به بررسی نقش ترجمه در شکل‌گیری هویت قاره آمریکا می‌پردازد و بیان می‌کند که ترجمه یکی از ابزار اولیه شکل‌گیری فرهنگ‌هاست. سبک نگارش این کتاب بسیار شباهت به مقاله‌های پژوهشی دارد و در عین حال از ساختارهای دستوری پیچیده‌ای استفاده شده است که فهم آن را با دشواری مواجه می‌کند. نویسنده در تدوین آن از منابع بسیاری بهره گرفته و به سفرهای تحقیقاتی زیادی رفته است. این اثر در حوزه مطالعات پسااستعماری ترجمه جای دارد و موضوعات نسبتاً جدیدی حول مسائل فرهنگی و زبانی ترجمه در آن بررسی می‌شود. اگرچه عواملی چون چند زبانی، بدیع بودن موضوعات مطرح شده و ساختارهای نامأنوس دستوری کتاب مذکور بر پیچیدگی خواندن و درک آن افزوده است، ولی مطالعه آن برای دانش پژوهان ترجمه سودمند است. کتاب حاضر منبع تحقیقاتی مهمی برای دانشجویان و پژوهشگران مطالعات ترجمه، ادبیات مقابله‌ای و مطالعات فرهنگی است.

کلیدواژه‌ها: ترجمه و هویت، مطالعات پسااستعماری، ساختارشنکی، قاره آمریکا، فرهنگ و زبان.

مقدمه

کتاب ترجمه و هویت در قاره آمریکا اثر ادوین گنتزler، نظریه پرداز آمریکایی است که در سال ۲۰۰۸ (چاپ اول) انتشارات روتلیج آن را در ۲۱۴ صفحه، با جلدی کاغذی سورمه‌ای و در قطع رقعی منتشر کرده است. کتاب مذکور به طور کلی همچون دیگر آثار نگارنده نثری نسبتاً پیچیده دارد و اطلاعات مفیدی

را به خواننده در زمینه هویت ترجمه ای قاره آمریکا عرضه می‌دارد. موضوع این اثر در حیطه مطالعات پسااستعماری ترجمه جای دارد. از سایر آثار مرتبط نویسنده کتاب می‌توان به ترجمه، «ترجمه، پسااستعمارشنکی و قدرت (۲۰۰۲)، مطالعات پسااستعماری و قاره آمریکا (۲۰۰۳)، ترجمه و مرزنویسی در قاره آمریکا (۲۰۰۶) اشاره نمود. مطالب کتاب فوق بر اساس تحقیقات حاصله از چندین رشته مانند مطالعات فرهنگی، زبان شناسی، فمینیسم، مطالعات قومی، مطالعات موردی در برزیل، کانادا و حوزه دریای کارائیب است و نشان می‌دهد ترجمه یکی از ابزار اولیه شکل‌گیری فرهنگ‌هاست. محتوای اثر با عنوان آن کاملاً همخوانی دارد. گنتزler در این کتاب با بهره‌گیری از متون متعدد تلاش خود را معطوف به بررسی اقلیت‌های سرخورده درون فرهنگ‌ها و مسائلی مانند نقش فرهنگی سیاست‌های ترجمه در فرآیندی تبعیض‌آمیز می‌کند که ممکن است سبب انزوای اجتماعی، بی‌هویتی و آسیب‌های روان‌شناختی شود. این کتاب مشتمل بر پنج بخش است که به ترتیب عبارتند از: چند فرهنگی در ایالات متحده، فمینیسم و نمایش نامه در استان کبک کانادا، مکتب آدم‌خواری در برزیل، چرخش داستانی در ادبیات آمریکای لاتین، و مرزنویسی و حوزه دریای کارائیب. هر بخش نیز دارای بخش‌های فرعی است که نام بردن همه آنها این نوشتار را به درازا می‌کشاند، اما در مجموع می‌توان ادعا کرد که شالوده‌تمامی مباحث مطرح شده در آنها بر پایه تفکرات و آثار ژاک دریدا و والتر بنیامین، دو شخصیت علمی برجسته در محافل ترجمه‌استوار است. آقای گنتزler نظریات و آثار مرتبط آن دو را در هر بخش ذکر کرده و در مورد آنها به بحث می‌پردازد.

تحقیق گنتزler شامل دو بخش است: بررسی حوزه‌های جغرافیایی مختلف، یعنی ایالات متحده، کانادا، برزیل، آمریکای لاتین و به گفته او بررسی موضوع «مرزنویسی» در حوزه شاید جنجالی‌تر کارائیب. این تقسیم‌بندی به این دلیل موجه است که نه تنها تاریخچه‌های زبانی مختلفی از قاره آمریکا وجود دارد، بلکه تحقیق درباره ترجمه مسیرهای مختلفی را پیموده است و دیدگاه کاملاً یکپارچه‌ای در این زمینه وجود ندارد. البته این مساله با توجه به تاریخچه‌های استعماری بسیار مختلف در آمریکای لاتین و برزیل، و تسلط زبان انگلیسی در ایالات متحده و کانادا ظرف دو‌یست سال گذشته شگفت‌آور نیست. گنتزler ترجیح می‌دهد در هر فصل بر روند خاصی از کار ترجمه تاکید و در عین حال شبکه جالب توجهی ایجاد کند که به طور حتم تحقیقات بیشتری را در حوزه‌ای نسبتاً نادیده گرفته شده بر می‌انگیزد.

نکته مهمی که اهمیت این اثر ترجمه ای را مضاعف می کند، سفرهایی است که او به کشورهای آمریکایی برای تکمیل تحقیقات خود در مورد نظریه ترجمه و شرکت در همایش های مختلف ترجمه کرده است. همان طور که گتزلر خود در بخش «پیشگفتار و قدردانی» اظهار می نماید به برخی کشورهای آمریکایی و اروپایی مانند برزیل، کانادا، ایالات متحده، مکزیک، پرو، آرژانتین، انگلیس، اسپانیا و اتریش حتی با هزینه شخصی سفر کرده و از نظرات پژوهشگران برجسته دانشگاه های مطرح آنجا بهره گرفته است. این سفرهای تحقیقاتی، ایراد سخنرانی در همایش های ترجمه ای و بهره گیری از نظرات اساتید و پژوهشگران بنام مطالعات ترجمه دلیل محکمی بر این ادعاست که کتاب گتزلر نه یک اثر صرفاً نظری، بلکه پژوهشی کاملاً میدانی و عملی است. موضوع کتاب در حیطه مطالعات فرهنگی و پسااستعماری ترجمه قرار دارد. هدف مطالعات پسااستعماری بررسی روابط قدرت بین گروه ها یا فرهنگ ها از جمله مطالعه زبان، ادبیات و ترجمه است. مطالعات پسااستعماری رویکردی نسبتاً جدید درباره ترجمه است که در اصل قدمت آن به اوایل دهه ۹۰ میلادی بر می گردد. متفکران زیادی از سراسر دنیا در این دهه با هدف اعتراض و به چالش کشیدن مفاهیم و تصورات غربی به خصوص انگلیسی زدگی از کشورهای جهان سوم ظهور کردند. سرشناس ترین این متفکران عبارتند از: هومی بابا (۱۹۹۴)، ادوارد سعید (۱۹۹۵)، تجاسوینی نیرانجانا (۱۹۹۲)، گایاتری اسپیواک (۱۹۹۳)، لارنس ونوتی (۱۹۹۵)، ژاک دریدا (۱۹۹۶)، شری سایمون (۱۹۹۶) و سوزان بسنت و هاریش ترویدی (۱۹۹۹). با این وجود، اثر گتزلر با آثار این متفکران ترجمه از برخی جهات متمایز است. او در کتاب خود به بررسی مختصر، اما دقیق تمامی مفاهیم مطرح شده در مطالعات ترجمه از قبیل مطالعات زبانی، فرهنگی، قومی، جنسیتی و ادبیات نوین پسااستعماری در قاره آمریکا می پردازد.

مطالب این کتاب با سرفصل های شورای عالی برای دروس «نظریه های ترجمه»، «سمینار مسائل ترجمه» و «مدل های ترجمه» در مقطع کارشناسی ارشد و دروس «فرهنگ، ایدئولوژی و ترجمه»، «بوطیقای ترجمه» و «نظریات ترجمه» در مقطع دکتری ترجمه هر کدام به ارزش ۲ واحد تا حدود زیادی مطابقت دارد. کتاب حاضر منبع مطالعه مهمی برای دانشجویان و پژوهشگران مطالعات ترجمه، ادبیات مقابله ای و مطالعات فرهنگی است. ترجمه این کتاب از آنجا اهمیت دارد که مفاهیم جدیدی در حوزه مطالعات ترجمه از جمله مطالعات فرهنگی، ادبی و فمینیستی، مطالعات قومی و مطالعات موردی در برزیل

و کانادا ارائه می شود. نگارندگان نقد حاضر اعتقاد دارند که با اقتباس مفاهیم مندرج در اثر فوق بر غنا و تنوع مباحثات در مطالعات ترجمه ای ایران افزوده می شود. خواندن این کتاب کاربرد هایی برای پژوهشگران و دانشجویان ترجمه دارد. برخی از این کاربردها عبارتند از آشنایی با فرایند شکل گیری هویت سرکوب شده قاره استعمار زده آمریکا و مقایسه آن با جایگاه ترجمه در گذشته و حال قاره آسیا و به خصوص ایران با توجه به نقش نهضت ترجمه در شکل گیری برخی پدیده ها مانند پیدایش مشروطیت، روشنفکری و ژانر های نو ادبی، و گسترش نظریه و نقد پسااستعماری در ایران با الهام گیری از مفاهیم کتاب حاضر. پژوهشگران ترجمه همچنین می توانند با مقایسه متن اصلی و متن ترجمه به بررسی نحوه ترجمه استعارات، نواژگان، ساختارهای دستوری پیچیده، اسامی خاص و عبارات فرهنگی بپردازند. هر یک از این موارد خود ایده ای برای تحقیق ترجمه است.

بررسی

نویسنده کتاب در بخش اول به تبعیض هایی اشاره می کند که برای همگون کردن جامعه علیه اقلیت های زبانی وارد شده و همچنان نیز اعمال می شود. او از وجود سیاست به اصطلاح خودش فقط انگلیسی در تاریخچه ایالات متحده پرده برداشته و می نویسد که پدران مؤسس ایالات متحده مانند توماس جفرسون و بنیامین فرانکلین برای اجرای این سیاست اعمال نفوذ زیادی کردند. وی تصویب قانون سال ۲۰۰۶ در سنای ایالات متحده را که طبق آن انگلیسی زبان رسمی برخی ایالات و بخشی از قوانین سختگیرانه مهاجرت به این کشور شد نمونه تداوم این سیاست در عصر حاضر می داند. گتزلر اعتقاد دارد که ترجمه در ایالات متحده همواره تحت نظارت «فرهنگ رسمی» جریان دارد و به خصوص در طول زمامداری بوش انگیزه کمی برای رسیدگی به مشکلات ترجمه وجود داشت. هرگونه تحقیق درباره مسائل ترجمه و هویت در ایالات متحده به زعم نویسنده ابتدا باید جنبه ترجمه ای سیاست همگون گرای آن کشور را لحاظ کند. باور نویسنده این است که قانون اساسی باید به چندین زبان ترجمه شود تا این واژه در میان شهروندان چند زبانه آن رواج یابد.

نویسنده در بخش دوم کتاب به بررسی جنبش ترجمه فمینیستی در کبک کانادا می پردازد و بیان می کند که هدف ترجمه فمینیستی قابل رؤیت کردن زنان در زبان است. وی اعتقاد دارد استان کبک از سال-

های ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۲ فرهنگی ترجمه ای داشت که با تمام مقاصد و اهداف متناسب بود. او فرهنگ کبک را فرهنگی ترجمه ای و مردم آن را یک «ملت» می نامد. گنتزler بیان می کند که هدف ترجمه فمینیستی که به چشم «بازنویسی زنانه» نگریسته می شود، قابل رؤیت کردن زنان در زبان است.

مکتب آدمخواری در برزیل موضوع بخش سوم کتاب حاضر است. منشأ استعاره آدمخواری مربوط به داستان خوردن یک کشیش پرتغالی توسط اعضای قبیله توپینامبا در قرن شانزدهم طی یک مراسم دینی است. این مراسم نماد ترکیب عناصر اروپایی و بومی و ظهور فرهنگ برزیلی می باشد. نویسنده به بررسی این موضوع می پردازد که چگونه نویسندگان معاصر مانند هارولدو دی کامپوس استعاره «آدمخواری» را برای حفظ فرهنگ سستی برزیل از طریق بلعیدن و ترجمه مجدد آن استفاده می کنند. اگرچه برخی منتقدین ناتوانی ترجمه «آدمخوار» در دستیابی به استقلال فرهنگی را نکوهش می کنند، ولی گنتزler استفاده پژوهشگران برزیلی از ترجمه برای بازسنجی و بازسازی هویت کشور را از منظر مثبت نشان می دهد. وی به این نتیجه می رسد که مطالعات ترجمه در آمریکای لاتین نه به دلایل فنی، بلکه به خاطر درک گذشته آن اهمیت دارد. نویسنده در کتاب خود نخست ریشه مفهوم آدمخواری را در ادبیات اروپا می داند که سپس به ادبیات مدرنیستی برزیل در دهه ۲۰ راه یافت. گنتزler در این بخش استعاراتی را که هارولدو دی کامپوس، نظریه پرداز پیشگام مکتب مدرنیسم برزیل، برای توصیف ترجمه پسااستعماری خود ابداع نمود نام می برد، اما به تفصیل درباره آنها نمی پردازد. این استعارات عبارتند از: «باز آفرینی»، «ترجمه خلاق»، «ترجمه متن ساز»، «ترجمه شفاف»، «ترجمه روشنگر»، «ترجمه هلنی» و از همه مهم تر، «ترجمه شیطنانی از مفیستو فاوست».

نکته جالب مطرح شده توسط نویسنده این است که سرخپوستان قبیله توپینامبا که اعمال آدمخواری را به جا می آوردند، ابداً «مشرک» یا بی دین نبودند. در حقیقت، این آیین طبق نظر وی بسیار دینی و از بسیاری جهات به دلیل نوشیدن نمادین خون مسیح شبیه به آیین مسیحی عشای ربانی بود. سطر مشهور بیانیه آدمخواری اسوالد دی آندراده «تویی یا غیر تویی» است. گنتزler اعتقاد دارد که این عبارت در حقیقت جناسی با نام قبیله (توپینامبا) است که کشیش کاتولیک و سطر مشهور شکسپیر در تک گوئی نمایش نامه هملت را می خورند. صامت دو لبی «ب» در عبارت «to be» از شکسپیر صدا دار است، در حالی که صامت دو لبی «پ» در عبارت «Tupi» از آندراده بی صداست. این حرف بی صدا تفاوت و جنبه

استعماری بینامتن شکسپیر و آثار اروپایی را نشان می دهد. بنابراین، دو راهی زندگی هملت در مورد حوادث پس از مرگ دیگر طبق نظر نویسنده کتاب متأثر از اندیشه مسیحی نیست، بلکه همانطور که بیانیه آدمخواری نشان می دهد مربوط به کثرت منشأ می شود که مصداق آن در برزیل منشأ اروپایی و تویی، متمدن و بومی، مسیحیت و جادو است.

موضوع بخش چهارم چرخش داستانی در ادبیات آمریکای لاتین است. السه ویرا، پژوهشگر برزیلی مطالعات ترجمه، نخستین فردی بود که این روند را تشخیص داد و اصطلاح «چرخش داستانی» را در مطالعات ترجمه با هدف اشاره به این پدیده ابداع کرد. نویسنده با توصیف آثار سه نویسنده مشهور، یعنی خورخه لوئیس بورخس، گابریل گارسیا مارکز و ماریو وارگاس یوسا توضیح می دهد که چگونه داستان های آنان نشان دهنده وابستگی آمریکای لاتین به ترجمه برای برقراری تعامل است. گنتزler در این فصل استفاده داستان نویسان آمریکای لاتین از ترجمه به عنوان یک مضمون را بررسی می کند و نشان می دهد که چگونه درک ترجمه کلید درک هم خود ادبیات و با تعمیم معنایی هم شکل گیری فرهنگ قاره اسپانیایی زبان آمریکای جنوبی است. او همچنین نشان می دهد که چگونه این درک از حضور ترجمه در رمان ها و داستان های نویسندگان آمریکای لاتین متقابلاً رشته مطالعات ترجمه را تحت تأثیر قرار می دهد. گنتزler معتقد است که ترجمه در آمریکای جنوبی بسیار فراتر از فعالیتی زبانی می باشد و تبدیل به یکی از ابزارهای تعریف قاره ها شده است.

بخش پنجم با بحث درباره تصور دیرینه و اصولاً مهم آمریکا از مرز شروع می شود. گنتزler در این فصل بر نویسندگان ساکن بین مرز ایالات متحده، مکزیک و دریای کارائیب تأکید می کند. هنرمندان مرز نویس به عقیده گنتزler نشان می دهند که چگونه مرز تا حدود زیادی فضایی فزاینده و مشترک با مناطق جغرافیایی بزرگتر است و خط جدا و باریکی نیست که بین دو ملت روی نقشه کشیده می شود. نویسنده در این فصل ادعا می کند که مرز نشینان یا گروه های کوچک درون ملل فعلی بیشتر از هویت «ملی» تحمیل شده از سوی قدرت های استعمارگر اروپایی قادر به ساختن هویت به اصطلاح ملی خود هستند. گنتزler در این کتاب بیان می کند که مرز نویسان اغلب بر راهبرد غیر ترجمه تأکید می کنند یعنی عمداً بخشی از متن را ترجمه نکردن به منظور منزوی کردن خواننده تک زبانه. وی اعتقاد دارد که مرز نویس را به جای رابط بین فرهنگی بیشتر یک قاچاقچی و مترجم را نه واسطه ای بی طرف، بلکه متهم به شرکت

در فرآیند قاچاق قلمداد می کنند که در تجاوز و دزدی از مرزهای فرهنگی و هنری، باز تفسیر، باز ترسیم و باز اندیشی آنها شرکت دارد. فرانترا، مرز مکزیک و ایالات متحده، یکی از این مناطق مرزی است که مرزنویسی در آنجا رشد می کند. افراد دو رگه ساکن این منطقه مرزی را مستیزو یا مستیزا می نامند.

نقد

نویسنده در این کتاب استدلال می کند که ترجمه در ایجاد تصوّرات غلط از واژه «آمریکا» نقش داشته است. او برای اشاره به قاره آمریکا و رفع سوء تفاهم، کلمه «Americas» را برای آن به کار می برد که شامل آمریکای شمالی، آمریکای مرکزی و آمریکای جنوبی می شود. اکثر کاشفان، فاتحان و مهاجران علناً تلاش کردند تا با نهادن نامهای اروپایی بر اشیاء سر از جهان جدید در بیاورند. بنابراین، هر یک از استعمارگران اروپایی با کمک مورخان و کاشفانی چون آدریان فن در دونک و ساموئل دو شامپلن تلاش کردند تا هویت مستعمرات خود را از طریق ترجمه اروپایی نمایند. مثلاً هلندی ها پس از ورود به آمریکای شمالی نام مستعمره خود را «نیو آمستردام» یا «نیو ندرلند» نهادند. دیگری هر یک بر بخش یا کل جهان جدید نام های متفاوتی نهادند مانند «نیو انگلند» توسط انگلیسی ها و «نیو فرانس» توسط فرانسوی ها. هرچند که امروزه این نام ها دیگر تاریخی شده اند و قاره آمریکا به جایگاه نسبتاً مستقلی دست یافته است، ولی هنوز هم می توان مواردی از استعمار فرهنگی قاره آمریکا را در نام برخی مکان ها و کشور های آمریکایی مشاهده کرد. «نیویورک»، «لس آنجلس»، «لابرادور» و «بریتیش کلمبیا» در آمریکای شمالی، «مکزیکو»، «پورتوریکو»، «السالوادور» و «سان خوان» در آمریکای مرکزی و دریای کارائیب و «کلمبیا»، «لاپاز»، «سان جورج» و «خوان فرناندز» و «اکوادور» دلایل اثبات این ادعاست. باور نگارندگان نقد حاضر این است که مردم قاره آمریکا نتوانسته اند به هویت و زبان کاملاً مستقلی دست یابند و آثاری نظیر کتاب فوق سرمشق خوبی برای جوامع آمریکایی و با الگوگیری از آن حتی برای سایر ملل استعمار زده جهان می باشند.

سبک نگارش این کتاب بسیار شباهت به مقاله ای پژوهشی دارد و در عین حال از ساختارهای دستوری پیچیده ای استفاده شده است که فهم آن را با دشواری مواجه می کند. نویسنده، فصل نخست، یعنی مقدمه را با مطرح کردن مجموعه سولاتی و ذکر تعاریف جدید از ترجمه و هویت آغاز می کند. او

در این فصل اثر تحقیقاتی خود را مبتنی بر تحقیقات متعدد پژوهشگران در چندین رشته می داند از جمله زبان‌شناسی، فلسفه، نظریه ادبی، فمینیسم، مطالعات قومی و مطالعات فرهنگی صورت گرفته در دهه های ۹۰ و ۲۰۰۰. فرضیه تحقیق ترجمه ای او این است که ترجمه یکی از وسایل اولیه فرهنگ سازی است و از این رو برای همه تحقیقات مربوط به تکامل فرهنگ و شکل گیری هویت اهمیت دارد. نظریات اعضای مکتب «تحریف» از جمله آندره لفور، سوزان بسنت، ماریا تیموکوکو، ایتمار ایون زهر و گیدن توری تأثیر زیادی بر آرای نویسنده درباره مباحث کتاب گذاشته اند. شیوه های مورد بحث در این کتاب نه تنها با یکدیگر متفاوتند، بلکه این تفاوت ها در صورت بررسی بیشتر جوامع کوچک تر منطقه ای بیشتر نمایان می شوند. بنابراین، یکی از اهداف اصلی این کتاب بر انگیزختن پژوهش درباره نقش ترجمه در شکل گیری هویت است. نویسنده در فصل آخر، یعنی نتیجه گیری، ادعا می کند که شاید چرخش بعدی در مطالعات ترجمه اجتماعی روان شناختی باشد.

این اثر با مراجعه به منابع زیادی نگاشته شده است که عمدتاً مربوط به دو دهه اخیر هستند. با این وجود، برخی منابع کتاب حاضر بسیار قدیمی هستند و این موضوع کمی از درجه اعتبار آن می کاهد. نویسنده کتاب، آثار نویسندگان و مخصوصاً نظریه پردازان به نامی چون ژاک دریدا، والتر بنیامین، هارولدو دی کامپوس، نیکول بروسارد، باربارا گودارد، سوزان دو لاتینیر هاروود، وارگاس یوسا، بورخس، مارکز، پرز فیرمات، و نظایر آن مروری جامع داشته است. شاید دلیل ذکر برخی عبارات و جملات به زبان های اصلی زدودن ابهام در درک معنا، اجتناب از سوء ترجمه آنها و نیز تأکید بر پدیده چند زبانی است. جهت گیری خاص نویسنده به سمت نگرش اندیشمندان ساختارشکن است. کاربرد ترجمه در مخالفت با ساختارهای اجتماعی خاص و ارائه اندیشه های جدید در این کتاب بررسی و وضع موجود مورد به چالش کشیده می شود. نویسنده کتاب ادبیات آمریکای لاتین و دریای کارائیب را ادبیات مقاوم می نامد و کاربرد ترجمه به عنوان مضمون عمده در آثار داستان نویسان و رمان نویسان آمریکای لاتین مورد مطالعه قرار می دهد.

هرچند که ادوین گنتزler خود صراحتاً اذعان نمی کند، ولی با توجه به دلایلی چون تأکید بر والتر بنیامین، منتقد نئومارکسیستی و جانبداری از مرزنویسان مارکسیستی و غالباً کوبایی منطقه کارائیب شاید می توان گرایش های نئو مارکسیستی را در اندیشه های او مشاهده کرد. این مرزنویسان عبارتند از: فرناندو

اورتیز، روبرتو فرناندز رتامار، رولاندو هینوخوسا، رودولفو آنایا، گلوریا آنزالدوا، گومز پنا، کوکو فوسکو، آلخو کارپتیر، سام سلوون، نیکولاس گیلن و ایمه سزار. برخی از مباحث مانند ارتباط نظریه ساختارشکنی با شکل‌گیری فرهنگ یا نقد آدمخوارانه به قدر کافی بسط داده نشده‌اند و چون مخاطب این کتاب دانشجویان و تحصیلات تکمیلی و پژوهشگران فعال ترجمه است، تنها بخش کوتاهی به بررسی اجمالی آنها اختصاص یافته است. ارجاعات فرهنگی زیادی در این کتاب وجود دارد که با توجه به عدم توضیح در پانویس درک آنها بسیار دشوار می‌نماید. لذا لازمه درک آن مباحث داشتن معلومات قبلی درباره ادبیات مدرنیستی و تاریخچه فرهنگی و زبانی قاره آمریکاست. خوانندگان این اثر همچنین باید دست کم آشنایی مقدماتی با زبان‌های غیر انگلیسی به خصوص فرانسوی، آلمانی و اسپانیایی داشته باشند.

استادها با ذکر دقیق منابع و صفحه‌هایی انجام گرفته که از آنها نقل قول مستقیم یا غیرمستقیم شده است. نقل قول‌های مستقیم در متن با گیومه یا تغییر قلم به وضوح مشخص شده‌اند. نحوه مأخذ‌نویسی کاملاً یکدست است. نویسنده در متن کتاب هم به مأخذ و هم به نویسندگان و صاحب‌نظران آن اشاره کرده است. چنانچه اثر نویسنده ای خارج از کتاب استناد شده، نویسنده منبع را ذکر کرده است.

طرح روی جلد به خوبی گویای موقعیت التقاطی قاره آمریکا و ایدئولوژی نویسنده است. مهاجران شهر نیویورک در پشت بام منازل خود دور هم نشسته و ستارگان در فراز آنها در آسمان شب در حال درخشش هستند. پشت سر آنها و در پس زمینه پل جورج واشینگتون قرار دارد. این عکس به طور کلی برگرفته از نقاشی «ساحل قیر» متعلق به فیث رینگولد، هنرمند فمینیست و سیاه‌پوست آمریکایی است. زنان آفریقایی تبار دهه ۱۹۸۰ در جنبش هنری سیاهان یا هنر نژاد‌گرا رویکرد تندتری از سایر هنرمندان فمینیست داشتند. این هنرمندان به وضعیت دو وجهی و دوگانه زن بودن و سیاه‌پوست بودن می‌پرداختند. حروف نگاری به درستی انجام شده و فاصله سطرها مناسب است. قواعد نگارشی یکدست و منسجم می‌باشد و چندگانگی در آن به چشم نمی‌خورد. تنها چند مورد اشتباه املائی در کتاب وجود دارد که بهتر است در چاپ‌های بعدی اصلاح شوند. صفحه‌آرایی کتاب از حیث رعایت اندازه طول و عرض به خوبی رعایت شده و صحافی آن نیز فاقد ایراد است. کتاب مذکور فاقد هر گونه تصویر، نمودار یا جدولی است که با توجه به توصیفی بودن آن موجه می‌باشد.

نتیجه گیری

گنتزler در کتاب «ترجمه و هویت در قاره آمریکا» (۲۰۰۸) قواعد فنی ترجمه را کنار می گذارد و بر تأثیر آن روی جامعه ای معین تأکید می کند. این کتاب که مخاطبان آن فارغ التحصیلان رشته مطالعات ترجمه است، مجموعه ای از مطالعات اجتماعی، سیاسی و روانکاوی حاوی اطلاعات مفیدی درباره نحوه اثر گذاری زبان بر شکل گیری هویت افراد یک ملت و نیز ارتباط آن با سایر کشورها فراهم می کند. مباحث مطرح شده در این اثر جدید هستند و نویسنده به مسأله مهم نقش ترجمه در شکل گیری قاره آمریکا می پردازد. مطالب این کتاب بر اساس تحقیقات حاصله از چندین رشته مانند مطالعات فرهنگی، زبان شناسی، فمینیسم، مطالعات قومی، مطالعات موردی در برزیل، کانادا و حوزه دریای کارائیب بوده و نشان می دهد ترجمه یکی از ابزار اولیه شکل گیری فرهنگ هاست. نویسنده در کتاب خود با بهره گیری از متون متعدد به بررسی گروه های متعدد و متضاد و ابعاد مختلف ترجمه می پردازد و اثبات می کند که قاره آمریکا بستر مناسبی برای حوزه مطالعات ترجمه است. نویسنده در نهایت ادعا می کند که شاید چرخش بعدی در مطالعات ترجمه چرخشی اجتماعی-روان شناختی باشد. این چرخش، رویکرد نقش گرا را که تاکنون بر مطالعات ترجمه حاکم بوده است توسعه می دهد. کتاب حاضر منبع مطالعه مهمی برای دانشجویان و پژوهشگران مطالعات ترجمه، ادبیات مقابله ای و مطالعات فرهنگی است.

کتابنامه

- اوستینوف، میشل. (۱۳۹۱). ترجمه. ترجمه فاطمه میرزا ابراهیم تهرانی. تهران: نشر قطره. چاپ اول.
- پالامبو، گیزیه. (۱۳۹۱). اصطلاحات کلیدی در مطالعات ترجمه. ترجمه فرحزاد و کریم زاده. تهران: قطره.
- ساعی، احمد. (۱۳۸۵). «مقدمه ای بر نظریه و نقد پسااستعماری». نشریه حقوق دانشکده حقوق و علوم سیاسی (دانشگاه تهران)، پاییز. شماره ۱۳.
- شاتلورت و کاوی. (۱۳۸۵). فرهنگ توصیفی اصطلاحات مطالعات ترجمه. ترجمه فرحزاد، تجویدی و بلوری. انتشارات یلدا قلم. چاپ اول.
- شاهمیری، آزاده. (۱۳۸۹). نظریه و نقد پسااستعماری. تهران: انتشارات علم. چاپ اول.
- شمیسا، سیروس. (۱۳۹۱). مکتب های ادبی. تهران: نشر قطره. چاپ دوم.

عباسی، مسلم، آریایی نیا، مسعود. (۱۳۸۸). «دیرینه شناسی علوم انسانی در گفتار پسااستعماری». فصلنامه تحقیقات فرهنگی. دوره دوم. شماره ۶. تابستان. صص ۲۱۸-۲۱۲.

گازار، روبرتو جی. (۱۳۸۸). پژوهشی در تئاتر معاصر چیکانو و دو نمایش نامه. ترجمه حفاظی، محمد. تهران: نشر قطره. چاپ اول.

گتزلر، ادوین. (۱۳۸۰). نظریه های ترجمه در عصر حاضر. ترجمه صلح جو، علی. تهران: انتشارات هرمس.

نمکین، حسین. (۱۳۸۹). «پسااستعمارگرایی و سیاست ترجمه». روزنامه شرق. شماره ۱۰۶۰. تاریخ ۸۹/۶/۲۲.

- Apter, Emily. (۲۰۰۶). *The Translation Zone: A New Comparative Literature*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Arrojo, Rosemary. (۲۰۰۲). "Writing, Interpreting, and the Power Struggle for the Control of Meaning: Scenes from Kafka, Borges, and Kosztolányi," in Maria Tymoczko and Edwin Gentzler (eds.). *Translation and Power*, Amherst: University of Massachusetts Press, ۶۳-۷۹.
- Bassnett, Susan, and Harish Trevedi (eds.). (۱۹۹۹). *Post-colonial Translation: Theory and Practice*. London: Routledge.
- Bhabha, Homi K. (۱۹۹۴). *The Location of Culture*. London: Routledge.
- Cole, Dana. (۲۰۱۱). "A Linguistic Journey to the Border", *Apples – Journal of Applied Language Studies*. Vol. ۵, ۱, ۷۷-۹۲, Northeastern Illinois University.
- Cronin, Michael. (۲۰۰۶). *Translation and Identity*. London: Routledge.
- Davis, Kathleen. (۲۰۰۱). *Deconstruction and Translation*. Manchester: St. Jerome.
- DeCamp, David. (۱۹۷۱). "Towards a Generative Analysis of a Post-creole Speech Continuum," in Dell Hymes (ed.) *Pidginization and Creolization of Languages*, Cambridge: Cambridge University Press, ۳۴۹-۳۷۰.
- Derrida, Jacques. (۱۹۹۶). *Le Monolinguisme de l'autre: ou la prothèse d'origine*. Paris: éditions Galilée; trans. Patrick Mensah (۱۹۹۸) *Monolingualism of the Other; or The Prosthesis of Origin*, Stanford, CA: Stanford University Press.
- Foster, Thomas. (۲۰۰۲). "Cyber-Aztecs and Cholo-Punks: Guillermo Gómez-Peña's Five-Worlds Theory", *PMLA*, Vol. ۱۱۷, No. ۱, Special Topic: Mobile Citizens, *Media States* (Jan.), pp. ۴۲-۶۷.
- Gentzler, Edwin. (۲۰۰۲). "Translation, Poststructuralism, and Power," in Maria Tymoczko and Edwin Gentzler (eds.) *Translation and Power*, Amherst: University of Massachusetts Press.
- Gentzler, Edwin. (۲۰۰۳). "Translation, Postcolonial Studies, and the Americas," *EnterText*: http://www.brunel.ac.uk/faculty/arts/EnterText/issue_۲_۲.htm.

- Gentzler, Edwin. (۲۰۰۶). "Translation and Border Writing in the Americas" in *Translating Voices, Translating Regions*, ed. N. Armstrong and F. M. Federici. Rome: Aracne.
- Gentzler, Edwin. (۲۰۰۸). *Translation and Identity in the Americas: New Directions in Translation Theory*, Oxon and New York: Routledge.
- Leal, Alice. (۲۰۱۰). "Anthropophagy and Translation". University of Vienna.
- Niranjana, Tejaswini. (۱۹۹۲). *Siting Translation: History, Post-structuralism, and the Colonial Context*, Berkeley: University of California Press.
- Said, E. (۱۹۷۸/۱۹۹۵) *orientalism*. London: penguin, revised edn.
- Sollors, Werner (ed.). (۱۹۹۸). *Multilingual America: Transnationalism, Ethnicity, and the Languages of American Literature*. New York: New York University Press.
- Spivak, Gayatri Chakravorty. (۱۹۹۲). "The Politics of Translation, " in Michèle Barrett and Anne Phillips (eds.). *Destabilizing Theory: Contemporary Feminist Debates*, Cambridge: Polity Press; reprinted (۱۹۹۳/۲۰۰۰) "The Politics of Translation," in *Outside in the Teaching Machine*, London: Routledge, ۱۷۹-۲۰۰.
- Simon, Sherry. (۱۹۹۶). *Gender in Translation: Cultural Identity and the Politics of Transmission*. London: Routledge.
- Tymoczko, Maria, and Edwin Gentzler (eds.). (۲۰۰۱). *Translation and Power*. Amherst: University of Massachusetts Press.
- Venuti, Lawrence. (۱۹۹۵). *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. London: Routledge.